КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу №__863/1_____
«___10___»___май____2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫНОРТО КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮСҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ

Адистиги: 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо»

Квалификациясы: техник-технолог

Кочкор-Ата, 2022-ж

1-глава. Жалпы жоболор

1. Ушул Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүсүнүн 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо»адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары - Мамлекеттик билим берүү стандарты) “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштеп чыккан.

2. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү түшүнүктөр пайданылат:

-негизги кесиптик билим берүү программасы –максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тиешелүү адистик боюнча билим берүү процесси ишке ашыруунун мазмунунун жана уюштурулушун регламентөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы**;**

- сабактардын цикли- окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;

-модуль- окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;

- **компетенция-** окуучунун аныкталган бир чөйрөдө майнаптуу жана жемиштүү иштөөсү үчүн зарыл болгон билими жагынан даярдоого карата алдын ала коюлган социалдык талап (ченем);

- **кредит** - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;

- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы/модуль боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар.

кесиптик стандарт - кесиптик иштин конкретүү түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды белгилөөчү, кызматкер кайсы иштөө болсо да, кайсыл уюмда болсо да өзүнүн ордун татыктүү ээлеши үчүн кызматкерде болушу милдеттүү болгон квалификациянын сапаттык деңгээли баяндаган негиз түзүүчү документ.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү мекемелери үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-глава. Колдонуу жаааты

3. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо»адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү

программаларын ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйынтысын билдирет жана Кыргыз Республикасында аймагында тиешелүү адистик боюнча лицензиясы жана аккредитациясы бар, менчигинин түрүнө жанаведомстволук таандыктыгына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу –методикалыкдокументтерди иштеп чугуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

4. 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;
- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү программасы боюнча өздөнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;
- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;
- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;
- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоочу агенттиктер;

3-глава. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү.

130504 «Мунайжана газ скважиналарын бургулоо»адистигибоюнчанегизгикесиптикбилимберүүсүнүнпрограммасынөздөштүрүүформалары:

- күндүзгү;
- күндүзгү-сырттан (кечки);
- сырттан окуу.

6. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүү адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айды кем эмести түзөт. Ушул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат.

7. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашыруудажалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми сабактар боюнча баалар документке (дипломго) коюлат.

8. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтердин бири болуусу тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

9. күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан, күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

Орто кесиптик билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму кайра аттестациялоонун (кайра зачет тапшыруунун) жыйынтыгы менен башка адистик боюнча жогорку кесиптик билим же орто кесиптик билим алууда студент өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналар (модулдар) жана (же) өзүнчө практикалар боюнча окутуунун натыйжаларын толук же жарым-жартылай кайра кабыл алышы мүмкүн.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын эмгек сыйымдуулугу 120 кем эмес кредитти түзөт. Бир окуу семестри эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичине аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда

негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45тен кем эмес кредитти түзөт.

11. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жатында 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо»адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттары.

130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын окутуу жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр болуп саналат:

гуманитардык, математикалык - табигый, экономикалык билимдердин негизинде мунай менен газ кендерин бургулоо иштери боюнча жалпы жана кесиптик компетенцияларга ээ болгон, рынок шартында атаандаштыкка чыдамдуу, коомдук мобилдүү, кесипкөй техник-технологду даярдоо.

130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизиги кесиптик билим берүү программасынын инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр болуп саналат:

максатка умтулгандык, уюшкандык, эмгекчилдик, жоопкердик, жарандуулук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук, жалпы маданияттын жогорулатуу ж.б.

12. 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин чөйрөсүнө мунай жана газ скважиналарын бургулоо боюнча иштерди уюштуруу жана жүргүзүү кирет.

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин объектилери болуп төмөнкүлөр саналат:

- бургулоо технологиялык процесстери;
- бургулоо жабдуулары, технологиялык процесси үчүн аспаптар жана материалдар;
- техникалык, технолгиялык жана нормативдик документация;
- алгачкы эмгек жамааттары;

14. Бүтүрүүчү даярдалып жаткан кесиптик иштин түрлөрү:

- технологиялык регламентке ылайык бургулоо;
- бургулоо жабдууларын тейлөө жана эксплуатациялоо;
-аткаруучулар коллективинин ишин уюштуруу;
- жумушчулардын бир же бир нече кесиптери, кызматчылардын кызматтары боюнча иштерди аткаруу;

15. Бүтүрүүчү даярдалышы керек болгон кесиптик иштин милдеттеринин тизмеси:

технологиялык регламентке ылайык бургулоо:

- ар кандай тоо-геологиялык шарттарда өтө терең скважиналарды иштетүү үчүн мыкты вариантты тандоо;

- бургулоо процессиндеги технологиялык башкаруунун ыкмаларын жана каражаттарын тандоо;
- татаалдыктардын жана өзгөчө кырдаалдардын алдын-алуу жана жоюу үчүн техникалык маселелерди чечүү:
- скважиналарды ремонтко даярдоо боюнча иштерди жүргүзүү;

бургулоо жабдууларын тейлөө жана эксплуатациялоо:

- скважиналарды бургулоонун геологиялык-техникалык шарттарына ылайык бургулоо жабдууларын тандоо;
- бургулоо жабдууларын тейлөөнү жүзөгө ашыруу, мунай менен газды ташуу үчүн бургулоо жабдууларын даярдоо;
- контролдоо-өлчөө приборлорунун, автоматтардын, жарылуудан сактануучу жабдуулардын коопсуздук түзүлүштөрүнүн иштешин текшерүү;
  - жер астындагы бургулоочу жабдуулардын техникалык абалына оперативдик көзөмөл жүргүзүү;
  - бургулоо жабдууларын тейлөө жана эксплуатациялоо боюнча технологиялык жана техникалык документтерди түзүү;

аткаруучулар коллективинин ишин уюштуруу:

- коопсуз эмгек шарттарын түзүү жана өндүрүштүк травматизмдин алын алууну камсыз кылуу;
- скважиналарды бургулоо бригадасынын ишин технологиялык регламентке ылайык уюштуруу;
- аткаруучулар тобунун ишинин процессин жана натыйжаларын контролдоо жана талдо, өндүрүштүк иштин натыйжалуулугун баалоо;

жумушчулардын бир же бир нече кесиптери, кызматчылардын кызматтары боюнча иштерди аткаруу:

- жумушчулар, кызматчылардын кызматтары.

16. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин улантуунун мүмкүнчүлүгү.

Кесиптик орто билим берүүнүн 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» адистиги боюнча негизги кесиптик орто билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү даярдалды:

жогорку кесиптик билим берүүгө даярдоонун тийиштүү адистиги жана ага жакын багыттар боюнча тездетилген мөөнөттө жогорку кесиптик орто билим берүүнүн негизги билим берүүнүн программаларын өздөштүрүүгө
(630400 Нефтегаз иштери).

4-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата жалпы талаптар.

17. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү

программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы адистик боюнча тийиштүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын, улуттук квалификациянын алкагынын, квалификациянын жана кесиптик стандарттардын (эгерде болсо) тармактык/сектордук алкактарынын негизинде иштелип чыгат.

Орто кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен билим берүү сапатынын кепилдигин камсыз кылуу бонюча төмөнкүлөр менен туюндурулган сунуштарга ылайык негизги кесиптик5 билим берүү программасын 5 жылда бир жолу кем эмес жаңылап турууга милдетүү :

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуу;
- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгил-мезгили менен рецензиялоо;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана ыктарынын, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынынденңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуу;
- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;
- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуу, аларды натыйжалуу колдонууну, анын ичинде окуп жаткандарды сурамжылоо аркылуу контролдоо;
- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдар менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн –өзү туруктуу негизде текшерип туруу ;
- коомчулукка өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, иновациялары жөнүндө маалымдоодо.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын учурдагы орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтышы керек.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш бекиткен) баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестрдеги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (экзамендик баалар коюлат).

Негизги кесиптик билим берүү программасына ылайык келген этаптуу же түпкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлордү жыйынтыктоочу атестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, модулдук тесттерди камтыган баалоого каражаттарын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик билим берүүнүн программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда кесиптик орто билим берүүпрограммасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн- өзү уюштурууну жана системалык иш мүнөздөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүгү аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө ;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубтардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык – тарбиялык компоненттин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

20. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактарды камтуусукерек. Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик орто билим берүүнпрограммасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

21. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгөкатышуусун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;
- студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбоошу керектигин түшүндүрүүгө.

22. Студенттер тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим берүү программасында каралган конкретүү сабактарды тандап алууга укуктуу.
23. Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмун негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдү аткарууга милдеттүү.
24. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкаруунун өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубтардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.
25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен жумасына 45 саат болуп белгиленет.
Күндүзгү окуу формасындагы бир жумалык аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты менен аныкталат жана ар бир окуу дисциплинасын үйрөөнүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35 кем эмес пайызын түзөт.
Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнүүчү сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модуль) боюнча экзаменге даярданууга каралган убакыт киргизилет.
26. Күндүзгү, сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбошу керек.
27. Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак окуу мумкүндүгү студентке жылына 150 сааттан кем эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.
28. Окуу жылындагы эс алуу убагындагы жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде эки жумадан кем эмести түзүүсү керек.

5-глава.Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар

29. 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул мамлекеттин билим берүү стандарттынын 11 жана 16-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек:
а) жалпы:
ЖК1-өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү;
ЖК2 - стандарты жана стандарттык эмес абадарда чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, жоопкерчиликти жана демилге көтөрүү;

ЖК3- кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;
ЖК4- кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу;
ЖК5- командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер жана кардарлар менен натыйжалуу баарлашууну билүү;
ЖК6 - команда мүчөлөрүнүн (кол алдындагы) иши жана аларды иш орунда окуу, тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыгы үчүн жоопкерчилик алуу;
ЖК7- жеке инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өзгөрүүсүноадаптациялануу;
ЖК8 - чакан жамаат менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу.
б) кесиптик иштин негизги түрлөрүнө ылайыктуу кесиптик:
технологиялык регламентке ылайык бургулоо:
КК1- ар кандай тоо-геологиялык шарттарда өтө терең скважиналарды иштетүү үчүн мыкты вариантты тандоо;
КК2- бургулоо процессиндеги технологиялык башкаруунун ыкмаларын жана каражаттарын тандоо;
КК3- татаалдыктардын жана өзгөчө кырдаалдардын алдын-алуу жана жоюу үчүн техникалык маселелерди чечүү:
КК4- скважиналарды ремонтко даярдоо боюнча иштерди жүргүзүү;
бургулоо жабдууларын тейлөө жана эксплуатациялоо:
КК5- скважиналарды бургулоонун геологиялык-техникалык шарттарына ылайык бургулоо жабдууларын тандоо;
КК6- бургулоо жабдууларын тейлөөнү жүзөгө ашыруу, мунай менен газды ташуу үчүн бургулоо жабдууларын даярдоо;
КК7- контролдоо-өлчөө приборлорунун, автоматтардын, жарылуудан сактануучу жабдуулардын коопсуздук түзүлүштөрүнүн иштешин текшерүү;
КК8- жер астындагы бургулоочу жабдуулардын техникалык абалына оперативдик көзөмөл жүргүзүү;
КК9- бургулоо жабдууларын тейлөө жана эксплуатациялоо боюнча технологиялык жана техникалык документтерди түзүү;
аткаруучулар коллективинин ишин уюштуруу:
КК10- коопсуз эмгек шарттарын түзүү жана өндүрүштүк травматизмдин алын алууну камсыз кылуу;
КК11- скважиналарды бургулоо бригадасынын ишин технологиялык регламентке ылайык уюштуруу;
КК12- аткаруучулар тобунун ишинин процессин жана натыйжаларын контролдоо жана талдо, өндүрүштүк иштин натыйжалуулугун баалоо;

жумушчулардын бир же бир нече кесиптери, кызматчылардын кызматтары боюнча иштерди аткаруу:

КК13- жумушчулардын, кызматчылардын иштерин аткаруу**.**

30. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасы төмөнкүдөй блоктор жана окуу циклдери кирет:

1-блок "Дисциплиналар (модулдар)":

1) жалпы гуманитардык цикл;

2) математикалык жана табият таануу цикли;

3) кесиптик цикл;

4) дене тарбия;

2-блок "Практика";

3-блок "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация".

Орто кесиптик окуу жайы мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациянын алкактарына ылайык окутуунун натыйжаларына жетүүгө жоопкерчилик тартат.

Дисциплиналардын (модулдардын) топтонун жана алардын негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү эмес сыйымдуулугун орто кесиптик окуу жайы улуттук квалификациянын алкактарында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысытүрүндө аны өздөштүрүүнүн талаптарын эске алуу менен ушул блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы жалпы гуманитардык цикли билим берүү дисциплиналарын ишке ашыруунун камсыз кылуусу керек, алардын тизмеси жана эмгек сыйындуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталат. Аталган дисциплиналардын мазмунун жана жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет.

Орто кесиптик билим берүү программасы ушул макетке тиркелген түзүмгө ылайык иштелип чыгат.

31. Сабактардын ар бир цикли базалык (милдеттүү) жана элективдүү бөлүкө ээ болуушу керек. Элективдүү бөлүк базалык бөлүктүн сабактарынын мазмуну менен аныкталуучу студенттердин мүмкүндү бериши керек. Элективдүү бөлүк орто кесиптик окуу жайдын тарабынан ишке ашырылуучу кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша белгиленет.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эсепке албастан милдеттүү бөлүктүн көлөмү негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50дөн ашпаган пайызын тийиш.

Орто кесиптик окуу жайы ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын арызы боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуучу жана зарыл болгон учурда аталган адамдардын өнүгүүсүнүн бузулушун оңдоону жана социалдык адаптациялоону негизги билим берүү программалары боюнча окуу мүмкүндүгүн тийиш.

32. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутууучу сабактын профилине ылайык келген базалык билими бар жана системалык түрдө илимий жана (же) илимий-методикалык иш менен алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыздалышы керек.

Кесиптик циклдин окутуучулары даярдоонун тийиштүү адистиги/багыты боюнча жогорку кесиптик билимге (авиациялык адистиктерден тышкары) ээ болуулары керек.

33. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда негизги кесиптик билим берүү программасынын сабактарынын толук тизмеси боюнча түзүлүүчү маалыматтар базасын жана китепкананын фондун ар бир студенттин колдонуусу камсыз кылынуусу керек. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияты жана/же электрондук адабият менен студенттердин камсыз болуусу бир студентке 0,5 экземплярдагы ченемге ылайык келиши керек. Окуу маалыматтынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүсү керек. Билим берүү процессине мыйзам чыгаруу актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыт мезгилдүү басылмалардын материалдары пайдаланышы керек.

Кесиптик циклдын окутуучуларынын сапаттык курамын балоодо стаж 10 жылдан ашкан өндүрүүчүлөр эсепке алынат.

34. Бул кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун кесиптик орто билим берүүнү ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, студенттерди практикалык даярдоонун бардык түрүн жүргүзүүнү камсыз кылган колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен

ченемдерге ылайык келген материалдык-техникалык базасы болушусу керек. (адистиктердин негизги кесиптик билим берүү программасы үчүн маанилүү блгон материалдык –техникалык камсыздоо көрсөтүлөт, мисалы: полигондор, технология лабораториялар, студиялар ж.б. у.с., ошондой эле окутуунун техникалык каражаттары менен жабдууга коюлуучу ченемдик талаптар – студент /компьютер, студент/жабдык катышын сактоо ж.б)

130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» адистиги боюнча окуу кабинеттердин, лабораториялардын, устаканалардын жана башкалардын тизмеси.

Кабинеттер:

Социалдык-экономикалык дисциплиналар:

Кыргыз тили жана адабияты

Орус тили жана кеп маданияты

Чет тили

Математика жана информатика

Инженердик графика

Экономика жана башкаруу

Геология

Өмүрдүн коопсуздугу жана эмгекти коргоо

Мунай жана газ кендерин иштетүү

Атайын дисциплиналар:

Интерактивдүү доскалар жана проекторлор менен компьютердик жана интернет класстары.

Лабораториялар:

1. Электротехника жана электроника
2. Материал таануу
3. Метрология, стандартташтыруу жана сертификаттоо
4. Атайын дисциплиналар
5. Геология
6. Информатика жана маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (компьютер 1:12)

Приборлор, шаймандар, идиштер, инвентарлар, реагенттер (ар бири 1 бирдик):

1. Аналитикалык баланс.
2. Техникалык таразалар.
3. Кургатуу үчүн шкаф.
4. Муфель меши.
5. Насос
6. Электр плиталары.

7. Цилиндрлер (50, 100,250, 500, 1000 мл үчүн)
8. Капкагы бар алюминий чөйчөк.
9. Бюкс.
10. Кыстармасы бар эксикатор.
11. Градустуу түтүк.
12. Тамчылаткыч.
13. Кум сааты.
14. Колба.
15. Колба конус сымал.
16. Бюретта.
17. Миномет.
18. Химиялык пробиркалар.
19. Биологиялык пробиркалар.
20. Фарфор чөйчөктөр.
21. Спирттүү чөйчөк.
22. Жалпак түбү бар колба.

Спорт комплекси:

Спортзалы

Кенири профилдеги ачык стадион

Ок атуучу тир

Залдар:

Китепкана

Интернет менен окуу залы

Жыйындар залы

Мед.пункт.

35. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону өткөрүүнүн тартибин эске алуу менен орто кесиптик билим берүү уюму тарабынан аныкталат.

Тиркеме 1

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын түзүмү

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын түзүмү		Негизги билим берүү программасынын көлөмү жана анын окуу циклдердеги кредиттери 1 жыл 10 ай
Блок 1	I. Жалпы гуманитардык цикл II. Математикалык жана табият таануу цикли III. Кесиптик цикл	70-100(*)
	Дене тарбия (белгиленген семестрлерде жумасына 2 саат)	3-5 семестр
Блок 2	Практика	15-40(**)
Блок 3	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	5-10
Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын көлөмү		120

Тиркеме 2

Орто кесиптик билим берүү боюнча окуу планынын үлгүсү.
адистиги: 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо»
квалификациясы: техник-технолог
нормативдик окуу мөөнөтү: 1 жыл 10 ай

№ п / п	Дисциплиналардын аталышы (анын ичинде практика)	Эмгек сыйымдуулугу		Семестрлер боюнча болжолдуу бөлүштүрүү			
		кредиттерде	саттарда	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр
				Апталар саны			
				15-18	15-18	15-18	15-18
1	Жалпы гуманитардык цикл	**18**	**540**				
	Базалык(милдеттүү) бөлүгү	**15**	**450**				
	Кыргыз тили жанаадабияты	3	90	х			
	Орус тили	2	60	х			
	Чет тили	2	60	х			
	Кыргызстан тарыхы	4	120		х		
	Манастаануу	2	60		х		
	Кыргызстандынгеографиясы	2	60		х		
	Элективдик бөлүгү	**3**	**90**				
	Бардыгы:	**18**	**540**				
2	**Математикалыкжанатабигыйилимдер цикли**	**6**	**180**				
	Негизги (милдеттүү) бөлүгү	**4**	**120**				
	Кесиптик математика	2	60	х			
	Информатика	2	60		х		
	Тандоо бөлүгү	**2**	**60**				
	Бардыгы:	**6**	**180**				
3	**Кесиптик цикл**	**75**	**2250**				
	Негизги бөлүк	**60**	**1800**				
	Техникалык чийүү	2	60	х			
	Техникалык механика	3	90		х		
	Материал таануу	2	60		х		
	Өмүрдүн коопсуздугу жана эмгекти коргоо	5	150	х			
	Гидравлика	3	90			х	
	Геология	5	150			х	
	Нефтижана газ скважиналарын бургулоо технологиясы	6	180			х	х
	Бургулоо жабдууларын эксплуатациялоо.	6	180			х	х
	Мунай жана газ скважиналарынын	5	150		х	х	

	өткөргүчтөрүнүн технологиясы.						
	Бургулоо жабдууларын техникалык тейлөө	6	180			x	x
	Буровые и тампонажные растворы	6	180		x	x	x
	Скважиналарды жер астында оңдоо.	3	90		x		
	Бургулоомашиналарыжанамеханизмдери	3	90		x		
	Скважина продукцияларын чогултуу жана даярдоо	5	150			x	
	Элективдик бөлүгүжанатандоосубоюнчакурстар	**15**	**450**				
	Бардыгы:	**75**	**2250**				
4	**Дене тарбиясы**		**1 жумада 2 жолу**				
5	**Практика**	**15**	**450**				
6	**Гуманитардык-экономикалыкдисциплиналар аралык мамлекеттик аттестациялоо** **Адистик дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу экзамен**	**6**	**180**				
	Экзамендердинсаны (макс.)			8	8	8	8
	Курстукиштердин/долбоорлордун саны						
	Негизги билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу	**120**	**3600**	30	30	30	30

Ушул стандарт 130504 «Мунай жана газ скважиналарын бургулоо» адистиги үчүн Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад Мамлекеттик университетинин базалык билим берүү мекемеси – Кочкор-Ата колледжинин алдындагы ОКББнүн Мамлекеттик билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу боюнча окуу-усулдук кеңеши тарабынан иштелип чыккан.

ОУКтун төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин директору, т.и.к.	Назарбаева Б.С.
ОУКтун төрайымынын орун басары, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин окуу иштери боюнча директордун орун басары	Сатымкулова Ф.А.
Жооптуу катчы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин “Атайын жана техникалык дисциплиналар” бөлүмүнүн башчысы	Пазылова З.П.
ОУКтун мүчөлөрү:	
1. Циклдик комиссиянын төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин өндүрүштүк иштер боюнча директордун орун басары	Кадыралиева В.А
2. “КНГ” ААКнун Мунай жана газды иштетүү боюнча геологиялык бөлүмүнүн башчысы	Култаев Э.Т.